

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, <https://am.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

2022-04-
I 2022-03-15

Nr. (61)-D8(E)-
Nr. 3-1037

DĖL IŠVADOS ĮSTATYMŲ PROJEKTAMS

Išnagrinėjome Jūsų pateiktą derinti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, taip pat kartu pateiktą derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui“ projektą.

Informuojame, kad pastabų dėl pateiktų derinti teisės aktų projektų neturime.

Teisės ir personalo skyriaus vedėja,
vykdanti Aplinkos ministerijos kanclerio funkcijas

Giedrė Ričkutė

R. Bagdonavičius, tel. 8 696 82048, el. p. ricardas.bagdonavicius@am.lt

BALTIC INSTITUTE OF CORPORATE GOVERNANCE
Asociacija, registracijos kodas: 302441498, adresas: Jogailos g. 4, 01116 Vilnius
Tel.: +370 698 17011, el. paštas: rytis@bicg.eu
<http://www.bicg.eu>

Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Gedimino pr. 38, Vilnius

2022 03 28

Vilnius

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR
DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO NR. VIII-729 23 IR 23¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(toliau – Disponavimo įstatymo projektas)**

Baltic Institute of Corporate Governance (toliau – BICG) vertina Ekonomikos ir inovacijų ministerijos siekį suvienodinti ir užtikrinti reikalavimų kandidatams į valstybės valdomų įmonių ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių priežiūros ar valdymo organų narius nustatymą, taip pat patobulinti kitas šių įstatymų nuostatas, siekiant aiškesnio ir išsamesnio teisinio reguliavimo.

Taip pat, atsižvelgdami į G20/EBPO Bendrovių valdysenos principus (toliau – EBPO Principai) ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (EBPO) Valstybės valdomų įmonių valdysenos gaires (toliau – EBPO Gairės), gerąsias praktikas, teikiame siūlymus dėl Disponavimo įstatymo projekto.

1. Eliminuoti nepriklausomumo reikalavimų skirtumus, kurie savo esme yra tapatūs, tačiau skirtingai reguliuojami priklausomai nuo to, kas yra pagrindinis akcininkas. Pažymėtina, kad Aštuonioliktosios Vyriausybės programoje nurodytas vienas iš Vyriausybės prioritetinių projektų „139.2. Daugiau į akcijų biržą įtrauktų VVĮ“. Tačiau listinguojamoms bendrovėms, turinčioms valstybės valdomų įmonių (toliau – VVĮ) statusą, ir neturinčioms VVĮ statuso tapatūs nepriklausomumo kriterijai kolegialių organų nariams reguliuojami skirtingai, nesant pagrindimo ir neatsižvelgiant į praktinį reikalavimų užtikrinimą, listinguojamų bendrovių ypatumus, akcijų prekybą viešai bei investavimo instrumentų įvairovę, nepagrįstai ir neproporcingai apribojant VVĮ statusą turinčių listinguojamų bendrovių bei jų dukterinių bendrovių kolegialių organų narių teises.

Todėl nepritariame siūlomam Disponavimo įstatymo 23¹ str. 7 dalies 2 punkto reikalavimui, kad kandidatas bus laikomas nepriklausomu tik tokiu atveju, jei jis ne mažiau kaip metus nebus bendrovės, į kurios

kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės ar susijusio juridinio asmens akcininku, nes šis reikalavimas ribotų galimybę listinguojamos patronuojančios bendrovės vadovui ar darbuotojui, turinčiam bent vieną patronuojančios bendrovės akciją, būti paskirtam į dukterinės bendrovės kolegialų valdymo ar priežiūros organą. Šis ribojimas yra perteklinis įmonių grupių reguliavimas, apsunkinantis įmonių grupių valdymą ir sudarantis skirtingas reguliavimo sąlygas VVĮ ir privačioms listinguojamoms bendrovėms, kadangi pagal Akcinių bendrovių įstatymo reikalavimus asmuo laikomas nepriklausomu, jei jis turi mažiau kaip 1/5 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų, tuo tarpu VVĮ atveju asmuo nebeatitiktų nepriklausomumo reikalavimo, jei jis turėtų bent vieną bendrovės akciją. Listinguojamų bendrovių Audito komitetų nariams taip pat nustatytas analogiškas Akcinių bendrovių įstatymo reikalavimas, t. y. akcijų, suteikiančių mažiau kaip 1/5 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, turėjimas nedaro įtakos nepriklausomumo paneigimui. Pažymėtina, kad pagrindinis VVĮ reguliavimo tikslas, kuris įvardijamas ir EBPO, kad VVĮ būtų taikomi analogiškai kaip ir listinguojamoms bendrovėms taikytini aukščiausi standartai (valdysenos, skaidrumo ir kt. reikalavimai). Siūlome minėto reikalavimo atsisakyti ir suvienodinti jį su privačioms listinguojamoms bendrovėms taikomais reikalavimais. Pažymime, kad siūloma to paties straipsnio dalies 3 punkto redakcija jau atspindi minėtą Akcinių bendrovių įstatymo taikomą nepriklausomumo reikalavimą, todėl siūlome laikytis reguliavimo nuoseklumo ir tokį patį reikalavimą taikyti abiejuose Disponavimo įstatymo 23¹ str. 7 dalies – 2 ir 3 – punktuose.

Pažymėtina, kad pagrindinis VVĮ reguliavimo tikslas, kuris įvardijamas ir EBPO, kad VVĮ būtų taikomi analogiškai kaip ir listinguojamoms bendrovėms taikytini aukščiausi standartai (valdysenos, skaidrumo ir kt. reikalavimai).

2. **Disponavimo įstatymo 23¹ str. 5 dalyje** numatyti bendrieji reikalavimai, taikomi kandidatui į kolegialaus organo narius, tuo tarpu Disponavimo įstatymo 23¹ str. 5 dalies **2 punktas** (*turi būti nesusijęs su kitais fiziniais ir juridiniais asmenimis ryšiais, dėl kurių einant kolegialaus organo nepriklausomo nario pareigas kiltų interesų konfliktas*) yra taikytinas tik kandidatams į nepriklausomus narius, todėl siūlytina šį reikalavimą perkelti į Disponavimo įstatymo 23¹ str. 7 dalį, kurioje numatyti reikalavimai nepriklausomiems nariams. Taip pat pažymėtina, kad tikslinga nustatyti, kad šis ribojimas yra taikomas ne pavienėms, o nuolatinio pobūdžio interesų konflikto situacijoms. Pavienės interesų konflikto situacijos efektyviai išsprendžiamos nušalinant narį nuo konkretaus klausimo nagrinėjimo.

3. Įmonių grupėje yra teikiamos paslaugos tarp grupės įmonių ir tai yra įprasta praktika. Tačiau Disponavimo įstatymo siūloma **23¹ str. 7 dalies 4 punkto** nuostata (*neturėti verslo ryšių su bendrove, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterine arba patronuojančia bendrove ar su susijusiu juridiniu asmeniu nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokių ryšių juridinio asmens dalyvis, kolegialaus organo narys ar vadovas. Turinčiu verslo ryšių laikomas fizinis asmuo ar juridinis asmuo, kuris yra prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teises, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), kuris gauna pajamų iš bendrovės ar šiame punkte nurodytų juridinių asmenų;*) yra siūloma taikyti ne tik nepriklausomiems nariams, bet ir akcininko parenkamiems nariams. Tokiu atveju, įmonių grupės įmonės bus laikomos turinčios verslo ryšių ir nuostatos „*nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokių ryšių juridinio asmens dalyvis, kolegialaus organo narys ar vadovas*“ aiškinimas sudarys situaciją, kad bus paneigtas įmonių grupės valdymas, paralyžiuota veikla, nes

patronuojančios bendrovės darbuotojas, turintis nors vieną akciją, arba jos kolegialaus organo narys, vadovas negalės būti dukterinės bendrovės kolegialaus organo nariu ir pan.

Nepritariame 23¹ str. 7 dalies 4 punkto nuostatos taikymui akcininko parenkamiesiems nariams ir siūlome šią nuostatą taikyti tik nepriklausomiems nariams. Tačiau taip pat pažymime, kad rinkoje yra bendrai ar visuotinai vartojamų prekių (pvz., kuras, leidiniai, kanceliarinės prekės, maisto prekės - vanduo ir pan.) ar paslaugų, tokiu atveju minėtas prekes ar paslaugas teikiančių bendrovių kolegialaus organo narys nebeturės galimybių kandidatuoti į VVJ ir jų dukterinių bendrovių kolegialų organą, nes nebus laikomas nepriklausomu.

4. Atsižvelgiant į tai, kad Disponavimo įstatymo projektu yra tikslinamos nuostatos, kurios suteikia aiškumo, Disponavimo įstatymo įsigaliojimo termino nereikia nukelti, kaip nurodyta į 2022 m. lapkričio 1 d., ypatingai dėl Disponavimo įstatymo keičiamo 23¹ str. Siūlome tikslinti įstatymo įsigaliojimo datą, nustatant išimtį dėl projekto 2 straipsnio įsigaliojimo po jo priėmimo.

5. Disponavimo įstatymo 23 str. 2 d. išplėstas nuostatų taikymo mastas – taikoma ne tik VVJ, jų dukterinėms, bet ir paskesnių eilių dukterinėms (visų eilių) bendrovėms. Pažymėtina, kad esamą Disponavimo įstatymo reguliavimo neatitiktį EBPO dokumentams patvirtina ir Vyriausybės nutarimo Nr. 631 dėl Kandidatų atrankos aprašo projekto rengėjai (STT antikorupcinio vertinimo išvados įgyvendinimo pažymos 2 p.) nurodė „EBPO ekspertai akcentavo, kad valstybės, kaip valstybės valdomos bendrovės akcininko, tiesioginis dalyvavimas skiriant valstybės valdomų bendrovių dukterinių bendrovių kolegialų organų narius (įprastai tai yra patronuojančios bendrovės teisė) nėra suderinamas su EBPO Valstybės valdomų įmonių valdymo gairių nuostatomis“.

Pagal esamą reguliavimą, VVJ ir visų eilių jų dukterinės bendrovės yra traktuojamos kaip visiškai savarankiški subjektai, paneigiant galimybę joms veikti kaip įmonių grupei, nesilaikant efektyvaus atskyrimo tarp valstybės vaidmens kaip VVJ savininkės bei regulatoriaus ir kišantis į VVJ dukterinės bendrovės bei paskesnės eilės bendrovės valdyseną. Be to atkreipiame dėmesį, kad minėtose EBPO rekomendacijose nurodyta, kad kai kurios VVJ ar jų dukterinės bendrovės yra listinguojamos, todėl valstybės įsitraukimas, pvz., į VVJ visų eilių dukterinių bendrovių kolegialų organų atranką, reikštų smulkiųjų akcininkų „apėjimą“.

Siūlome atsisakyti Disponavimo įstatyme VVJ taikytinų nuostatų taikymo dukterinėms bendrovėms.

Jeigu bus sprendžiama kitaip, siekiant aiškumo, reikalinga Disponavimo įstatyme nustatyti, kad Disponavimo įstatymo nuostatos taikomos tik toms dukterinėms bendrovėms ir jų paskesnės eilės bendrovėms, kurių buveinė registruota Lietuvos Respublikoje.

6. Siūlomas reguliavimas turi neatitiktį, sukeliančių Disponavimo įstatymo aiškinimo problematiką, vertinant galimybę nepriklausomam kolegialaus organo nariui dalyvauti atrankoje ir būti skiriamam antrai kadencijai. **Tikslintinas Disponavimo įstatymo 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punktas** *(ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės ar susijusio juridinio asmens vadovu, kolegialaus organo nariu, darbuotoju ar akcininku)*, siekiant eliminuoti prieštaravimą kitoms nuostatomis. Pažymėtina, kad Disponavimo įstatymo projekto 23¹ straipsnio 7 dalies 6 punkte yra nustatyta, kad buvimo kolegialaus organo nariu terminas - ne ilgiau kaip 10 metų.

7. Siūlyti į įstatymų pakeitimų paketą įtraukti ir Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo (toliau – Įstatymas) 15 str. pakeitimo projektą. Įstatyme nustatytas imperatyvus reikalavimas, kad pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamame kolegialiaame priežiūros ar valdymo organe turi būti bent vienas valstybės tarnautojas, neatitinka Akcinių bendrovių įstatymo ir EBPO priimtų dokumentų.

Dalis pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių nėra tiesiogiai valdomos valstybės – tai yra jų dukterinės bendrovės ir valstybė nėra šių bendrovių akcininkė. Todėl šis reguliavimas dėl dukterinių bendrovių neatitinka Akcinių bendrovių įstatymo, taip paneigiama bendrovės organų kompetencija, nesiremiama kompetencijos, profesionalumo ar nepriklausomumo kriterijais, valstybės tarnautojas nėra remiantis teisės aktais tos bendrovės akcininko atstovas.

Pažymėtina, kad Civilinis kodeksas ir atitinkamos teisinės formos juridinius asmenis reglamentuojantys įstatymai nenustato įmonės dalyvio turtinių ir neturtinių teisių ir pareigų netiesioginio įgyvendinimo, kuris suteiktų teisę kitiems juridiniams asmenims priimti sprendimus, priskirtus įmonės organų kompetencijai.

EBPO Principuose kolegialų priežiūrą vykdančių organų narių rinkimo teisė įvardijama kaip viena iš pagrindinių akcininko teisių (Principų II.A ir II.C.4 principai), o EBPO Gairėse nurodoma, kad viena iš svarbiausių valstybės, kaip akcininkės ar savininkės, atsakomybių yra aktyviai dalyvauti sudarant įmonės kolegialų priežiūrą vykdančią organą (Gairių II.F gairė), todėl privalomo atstovo skyrimas pagal Įstatymą neatitinka kolegialų priežiūrą vykdančių organų sudarymo principų ir riboja kitų bendrovės akcininkų teises.

Taip pat EBPO Sekretoriato dokumente dėl Lietuvai skirtų rekomendacijų bendrovių valdysenos srityje įgyvendinimo įvardyta, kad valstybės tiesioginė intervencija į dukterinių bendrovių kolegialius organus neatitinka EBPO Gairių – valstybė neturi daryti intervencijos į valstybės valdomų įmonių (patronuojančiųjų įmonių) veiklos sprendimus.

Pažymėtina, kad Vyriausybės išvadoje dėl 2020 m. Seimo narių teikto šio Įstatymo projekto (analogiškų siūlymų) aiškiai išreiškta Vyriausybės pozicija – nepritarti pasiūlymui keisti Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymą. O dėl siūlomo reguliavimo dėl valstybės tarnautojų skyrimo į kolegialų organą gali būti nustatomas reguliavimas tik valstybės valdomose įmonėse (t.y. ne jų dukterinėse bendrovėse), kas atitinka tiek Civilinio kodekso, tiek Akcinių bendrovių įstatymo nuostatas, tiek ir EBPO Principus bei Gaires.

Atsižvelgiant į išdėstytą, siūlome pakeisti Įstatymą ir nustatyti, kad siūloma nuostata taikytina tik valstybės valdomoms įmonėms, bet ne jų dukterinėms bendrovėms ir išdėstyti: „Pirmos ir antros kategorijos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios **valstybės valdomos** įmonės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamame kolegialiaame priežiūros ar valdymo organe turi būti bent vienas valstybės tarnautojas“.

Apie Baltic Institute of Corporate Governance

Baltic Institute of Corporate Governance yra nevyriausybinių, ne pelno siekianti organizacija, kurios misija – didinti Baltijos šalių įmonių bei ekonomikos konkurencingumą, skatinant jose diegti gerąją valdysenos praktiką.

Atsižvelgiant į svarbų VVĮ vaidmenį Lietuvos ekonomikoje – jos valdo patikėtą milijardinį turtą, teikia gyventojams svarbias paslaugas bei yra pavyzdžiai, pagal kuriuos investuotojai vertina bendrą šalies ekonominės raidos lygį - efektyvi šių įmonių valdysena turėtų būti esminis Vyriausybės bei VVĮ akcijas patikėjimo teise kontroliuojančių ministerijų prioritetas.

Tarptautinė praktika rodo, jog vienas pagrindinių įrankių efektyviai valdysenai užtikrinti yra profesionalios ir nepriklausomos, savo vaidmenis tinkamai atliekančios valdybos ir/arba stebėtojų tarybos. BICG vertinimu, dabar galiojančios tvarkos ir procesai, susiję su jų formavimu ir darbu, tebėra tobulintini.

Pagarbiai,

Rytis Ambrazevičius
Prezidentas
Baltic Institute of Corporate Governance

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, 01104 Vilnius,
Tel. (8 5) 203 4696, faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt, enmin.lrv.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2022-03-
į 2022-03-15

Nr. (5.1-06 Mr)3-
Nr. 3-1037

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, gavusi ir išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2022 m. kovo 15 d. raštu Nr. 3-1037 pateiktus išvados gauti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VSTVND įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, teikia žemiau nurodytas pastabas ir pasiūlymus dėl VSTVND įstatymo projekto:

1. VSTVND įstatymo projekte dėstomo 23 straipsnio 2 dalyje siūloma įtvirtinti, kad *Vyriausybė gali nustatyti, kurios pagal šio straipsnio 1 ir 2² dalis Vyriausybės priimtų teisės aktų nuostatos valstybės valdomoms įmonėms ir savivaldybės valdomoms įmonėms taikomos pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“*. Siekiant teisinio aiškumo, siūlytina patikslinti formuluotę, nurodant, kokio pobūdžio teisės aktų nuostatomis (kokiais kriterijais vadovaujantis) galėtų būti taikoma taisyklė „laikykis arba paaiškink“.

2. Atkreiptinas dėmesys dėl VSTVND įstatymo projekte dėstomo 23¹ straipsnio 5 dalies 3 punkto, kuriame įtvirtintas vienas iš bendrųjų reikalavimų kandidatams į kolegialaus organo narius. Siūlytina nustatyti, kad minėtame punkte įtvirtintas ribojimas būtų taikomas ne pavienėms, o nuolatinio pobūdžio interesų konflikto situacijoms. Pavienės interesų konflikto situacijos gali būti efektyviai išsprendžiamos nušalinant kolegialaus organo narį arba jam pačiam nusišalinant nuo konkretaus klausimo nagrinėjimo ir sprendimo priėmimo. Pažymėtina, kad įmonių grupę sudarančių bendrovių teisiniuose santykiuose pasitaiko pavienių intereso konflikto situacijų, nes patronuojančios bendrovės teikia konsultacines paslaugas savo dukterinėms bendrovėms, kas laikytina visiškai įprasta įmonių grupių veiklos dalis. Itin platus interesų konfliktų apribojimo reguliavimas nepagrįstai riboja asmenų dalyvavimą kolegialiaame organe, kas trukdo efektyviam įmonių grupių valdymui.

Taip pat pažymėtina, kad minėtas punktas būtų taikomas ne tik nepriklausomiems kolegialaus organo nariams, nors pati sąlyga suformuluota taip: *turi būti nesusijęs su kitais fiziniais ir juridiniais asmenimis ryšiais, dėl kurių einant kolegialaus organo **nepriklausomo** nario pareigas kiltų interesų konfliktas*. Siūlytina tikslinti, siekiant išvengti neapibrėžtumo dėl šios nuostatos taikymo.

3. VSTVND įstatymo projekte dėstomą 23¹ straipsnio 5 dalį siūloma papildyti 6 punktu, kuriame būtų nustatomas bendrasis reikalavimas kandidatui į kolegialaus organo narius – *nevykdyti tokios veiklos ir neatlikti tokių funkcijų, kurios yra susijusios su tos ūkio sektoriaus šakos, kurioje veikia įmonė, į kurios kolegialų organą kandidatuojama, politikos formavimu*.

Atkreiptinas dėmesys, kad nors šis reikalavimas jau yra nustatytas Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos apraše¹, tačiau siūlytina papildomai įvertinti šio

¹ Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės

reikalavimo nustatymo tikslingumą. Visų pirma, teisės aktuose nėra nustatyta, kas laikytina politikos formavimu ir kokie asmenys galėtų būti laikytini politikos formuotojais, todėl kolegialių organų atrankas inicijuojantys subjektai, turėdami užtikrinti šio reikalavimo laikymąsi formuojant kolegialius organus, susiduria su minėtos nuostatos taikymo ir aiškinimo problematika.

Energetikos ministerijos vertinimu, asmenys, formuojantys politiką konkrečioje ūkio sektoriaus, kurioje veikia įmonė, šakoje, geriausiai išmano įmonės veiklos specifiką, strateginių tikslų turinį, todėl geriausiai gali prisidėti prie įmonės siektinų tikslų ir rezultatų įgyvendinimo. Jeigu būtų neatsižvelgta į siūlymą atsisakyti minėto reikalavimo, siūlytina įvertinti galimybę apibrėžti politikos formavimo sąvoką ir (ar) nustatyti gaires, kuriose būtų atskleidžiamas politikos formavimo turinys.

4. VSTVND įstatymo projekte dėstomame 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punkte siūloma nustatyti šį nepriklausomumo reikalavimą: *ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės ar susijusio juridinio asmens vadovu, kolegialaus organo nariu, darbuotoju ar akcininku*. Pažymėtina, kad šios nuostatos įtvirtinimas užkirstų kelią kolegialaus organo nario pareigas toje pačioje įmonėje eiti dvi kadencijas iš eilės. Atkreiptinas dėmesys, kad esamų kolegialaus organo narių išlaikymas sekančioje kadencijoje, sudarant galimybes lygiomis teisėmis su kitais kandidatais dalyvauti atrankoje, užtikrintų nepertraukiamą ir sklandžią kolegialaus organo veiklą, išvengiant situacijų, kai naujai suformuotas kolegialus organas turi skirti pakankamai daug laiko tam, kad įsigilintų į konkrečios įmonės veiklos specifiką.

5. Siūlytina VSTVND įstatymo projekte dėstomą 23¹ straipsnio 7 dalies 4 punktą suderinti su Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 8 dalies 4 punktu, nustatant, kad *turinčiu verslo ryšių laikomas fizinis asmuo ar juridinis asmuo, kuris yra prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), kuris gauna pajamų iš bendrovės ar šiame punkte nurodytų juridinių asmenų, išskyrus atlygį už veiklą vykdant kolegialaus organo nario ar komiteto nario pareigas*.

Teisės ir personalo grupės vadovas,
laikinais atliekantis ministerijos kanclerio funkcijas

Tomas Daukantas

D. Kavaliauskienė, tel.nr. 8 668 34271, el. p. dovile.kavaliauskiene@enmin.lt

2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 „Dėl Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo patvirtinimo“.

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2022-03- Nr. (12.21Mr)-
į 2022-03-15 Nr. 3-1037

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija išnagrinėjo Jūsų 2022 m. kovo 15 d. raštu Nr. 3-1037 „Dėl įstatymų projektų derinimo“ pateiktus Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą. Informuojame, kad Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymui pastabų ar pasiūlymų neturime. Įstatymo projektui teikiame šias pastabas:

1. Įstatymo 23¹ straipsnio 7 dalies 4 punkto nuostatų (dėl neturėjimo verslo ryšių) taikymas bendrovės akcininko parenkamiesiems asmenims, kurie nėra nepriklausomi nariai, galimai prieštarauja įmonių grupės valdymui. Pagal siūlomą nuostatą įmonių grupėje, užtikrinant patronavimo funkciją ir teisinių, paskolų ar konsultacinių paslaugų teikimą, sudaromos valdymo paslaugų sutartys, bus užkertamas kelias patronuojančios bendrovės darbuotoją paskirti į patronuojamosios bendrovės kolegialių organą, taip paneigiant įmonių grupės valdymo principus. Siūlome tikslinti Įstatymo projektu keičiamo Įstatymo 23¹ straipsnio 3 dalį ir jos paskutinį sakinį išdėstyti taip: „3. <....> ir šio straipsnio 7 dalies ~~3–5~~ **3 ir 5** punktuose nurodytus nepriklausomumo reikalavimus.“

Jeigu būtų pasirinktas kitas minėtos nuostatos tikslinimo būdas, tuomet siūlytina 23¹ straipsnio 7 dalies 4 punkte nustatyti išimtį, kad šio punkto nuostatos netaikomas patronavimo funkcijai.

2. Įstatymo projektu yra sprendžiamos šiuo metu galiojančios bendrovių ir jų patronuojamųjų įmonių valdysenos ir praktinių reikalavimų įgyvendinimą apsunkinančios problemos, todėl Įstatymo projekto 2 straipsnio nuostatos turi įsigalioti kai įmanoma greičiau. Atsižvelgiant į tai, siūlome papildyti Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3–5 dalis **ir šio Įstatymo 2 straipsnį**, įsigalioja 2022 m. lapkričio 1 d.“.

3. Siūlome tikslinti Įstatymo projekto 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punktą „ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės ar susijusio juridinio asmens vadovu, kolegialaus organo nariu, darbuotoju ar akcininku“, kadangi jis prieštarauja Įstatymo 23¹ straipsnio 7 dalies 7 punktui (Įstatymo projekte – 6 punktas): „turi nebūti tos bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės, kolegialaus organo narys ilgiau kaip 10 metų. Šis laikotarpis apskaičiuojamas prie būsimo kolegialaus organo nario pareigų ėjimo laikotarpio, kuriam kandidatas būtų skiriamas, pridedant praėjusius tos pačios įmonės kolegialaus organo nario pareigų ėjimo laikotarpius, tarp kurių yra ne didesnis kaip vienu metų laiko tarpas.“ Tai reikštų, kad dabartinis nepriklausomas visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialaus organo narys negali kandidatuoti į kitai kadencijai renkamą kolegialų organą. Šie du kriterijai prieštarauja vienas kitam,

FM.docx

nes antrasis nustato, kad nepriklausomumo kriterijaus neatitinkama tik tada, kai viršijamas 10 metų pareigų ėjimo laikotarpis. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 8 dalies 2 punkte šiuo metu nustatyta, kad nepriklausomas stebėtojų tarybos narys turi „ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, patronuojančios bendrovės ar dukterinės bendrovės vadovu ar valdybos nariu, ar akcininku, kuriam priklausančios akcijos suteikia ne mažiau kaip 1/5 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime;“ Minėtas Įstatymo projekto 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punktas galėtų būti tikslinamas taip: „ne mažiau kaip metus nebūti <...> **kito** kolegialaus organo nariu<...>“.

Kartu norėtume atkreipti dėmesį, kad Įstatymo projekto 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punkte siūlomų nustatyti nepriklausomumo reikalavimų taikymas neįvertina akcinių bendrovių, kurių akcijos įtrauktos į prekybą reguliuojamoje rinkoje, specifikos. Atsižvelgus į akcijų viešą prekybą ir kitus rinkose taikytinus investavimo instrumentus, per kuriuos gali būti įgyjamos tokios bendrovės akcijos, šių akcijų galutiniu naudos gavėju tam tikrą periodą gali būti laikomas kandidatas į kolegialų organą. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme nustatyta akcijų skaičiaus riba, kuriai esant kolegialaus organo narys nėra laikomas nepriklausomu. Tai siejama su akcijų skaičiumi, kuris gali daryti reikšmingą įtaką bendrovėje priimamiems sprendimams: akcijos suteikia ne mažiau kaip 1/5 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime. Atsižvelgdami į tai, manytume, kad nepriklausomumo kriterijus, sietinas su metų trukmės periodu nebūti akcininku, laikytinas pertekliniu, o siūlomų nuostatų taikymas praktikoje nebūtų užtikrintas, todėl siūlome jo atsisakyti.

4. Siekiant aiškumo dėl nuostatų taikymo, susijusio su kolegialių organų narių nepriklausomumu, siūlome tikslinti Įstatymo projekto 23 straipsnį ir jame nustatyti, kad Įstatymo nuostatos taikomos dukterinėms bendrovėms, kurių buveinė yra Lietuvos Respublikoje.

Ministerijos kancleris

Remigijus Skilandis

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijos
Įmonių politikos departamentui
El. paštas: kanc@eimin.lt

2022-03-28 Nr.

Kopija
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
El. paštas: finmin@finmin.lt

Originalas siunčiamas nebus

DĖL VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO 23 IR 23¹ STRAIPSNŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

AB „Ignitis grupė“ (toliau – **Bendrovė**) įvertino Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – **Įstatymo projektas**), paskelbtą viešai derinti, ir teikia šias pastabas.

Dėkojame už Jūsų veiksmus, siekiant aiškesnio reguliavimo valstybės valdomoms įmonėms ir siekiu išspręsti praktikoje kylančias problemas, susijusias su Įstatymo taikymu, išsprendimu.

1. Dėl Įstatymo projekto 1 str. (Įstatymo 23 str. pakeitimas)

Papildžius Įstatymą nuostatomis, jog jis taikomas ne tik valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių dukterinėms, tačiau ir paskesnės eilės dukterinėms įmonėms, praktikoje susiduriama su problema, kad dukterinės ar paskesnės eilės dukterinės įmonės gali būti įsteigtos ne Lietuvos Respublikos jurisdikcijoje, o tai sukelia neašrumą ir apsunkina minėtos nuostatos taikymą užsienio teisės taikymo kontekste.

Svarbu pažymėti, kad Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – CK) pateikiamos nuostatos dėl užsienio teisės nuostatų taikymo. Pavyzdžiui, CK 1.10 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad civiliniams santykiams užsienio teisė taikoma, kai tai numato Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys, šalių susitarimai ar Lietuvos Respublikos įstatymai. Įvertinus aplinkybę, kad užsienio jurisdikcijų nacionaliniuose teisės aktuose įtvirtintos panašios nuostatos dėl užsienio teisės taikymo atitinkamiems santykiams reglamentuoti, Įstatymo nuostatų laikymasis gali sukelti Lietuvos Respublikos ir užsienio šalies jurisdikcijos teisės aktų koliziją ir siekiant paskirti narius į valstybės valdomos įmonės dukterinių įmonių ar paskesnės eilės dukterinių įmonių kolegialius organus ar sprendžiant teisinius ginčus, susijusius su valstybės valdomų įmonių paskesnės eilės dukterinių įmonių kolegialių organų paskyrimu, užsienio šalių nacionaliniai teismai taikytų savo šalies teisės nuostatas, t. y. ne Įstatymo nuostatas, susijusias su kolegialaus organo formavimo principais. Tad siekiant eliminuoti sunkiai pamatuojamas rizikas skiriant narius į užsienio jurisdikcijose esančių paskesnės eilės dukterinių įmonių valdymo organus, Įstatymo projekte reikalinga aiškiai nustatyti, kad Įstatymo nuostatos taikomos tik toms bendrovėms, kurių buveinė yra Lietuvos Respublikoje.

2. Dėl Įstatymo projekto 2 str. (Įstatymo 23¹ str. pakeitimas)

Pirma, siūlome tikslinti Įstatymo projekte keičiamą Įstatymo 23¹ str. straipsnio 3 dalį ir atsisakyti taikyti siūlomos redakcijos nuostatas, susijusias su verslo ryšiais, akcininko parenkamiems nariams, t. y. palikti šios nuostatos taikymą tik kandidatams į nepriklausomus narius.

Pažymėtina, kad Įstatymo 23¹ straipsnio 7 dalies 4 punkto nuostatų (dėl neturėjimo verslo ryšių) taikymas bendrovės akcininko parenkamiems asmenims, kurie nėra nepriklausomi nariai, prieštarauja įmonių grupės valdymui. Pagal siūlomą nuostatą įmonių grupėje, kurioje užtikrinant patronavimo funkciją sudaromos valdymo paslaugų sutartys, siekiant užtikrinti tiek teisinių, tiek paskolų ar konsultacinių paslaugų teikimą, bus užkertamas kelias patronuojančios bendrovės darbuotoją paskirti į patronuojamosios bendrovės kolegialių organą, taip paneigiant įmonių grupės valdymo principus.

Jeigu būtų pasirinktas kitas minėtos nuostatos tikslinimo būdas, tuomet siūlytina 23¹ straipsnio 7 dalies 4 punkte nustatyti išimtį, kad šio punkto nuostatos netaikomos patronavimo funkcijai.

Antra, Bendrovė siūlo tikslinti Įstatymo projektą – siūlomą Įstatymo 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punktą „ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės ar susijusio juridinio asmens vadovu, kolegialaus organo nariu, darbuotoju ar akcininku;“, kadangi ji prieštarauja Įstatymo 23¹ straipsnio 7 dalies 7 punktui (Įstatymo projekte – 6 punktas): „turi nebūti tos bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės, kolegialaus organo narys ilgiau kaip 10 metų. Šis laikotarpis apskaičiuojamas prie būsimo kolegialaus organo nario pareigų ėjimo laikotarpio, kuriam kandidatas būtų skiriamas, pridėdant praėjusius tos pačios įmonės kolegialaus organo nario pareigų ėjimo laikotarpius, tarp kurių yra ne didesnis kaip vienu metų laiko tarpas.“ Tai reikštų, kad dabartinis nepriklausomas visuotinio akcininkų susirinkimo renkamas kolegialaus organo narys negali kandidatuoti į kitai kadencijai renkamą šį kolegialų organą. Tačiau, nuostatas vertinant sistemiškai, šiame punkte yra netikslumas (klaida). Kitaip tariant, šie du kriterijai prieštarauja vienas kitam, nes antrasis nustato, kad nepriklausomumo kriterijaus neatitinkama tik tada, kai viršijamas 10 metų pareigų ėjimo laikotarpis. Pažymėtina, kad Akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 8 dalies 2 punkte šiuo metu nustatyta, kad nepriklausomas stebėtojų tarybos narys turi „ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, patronuojančios bendrovės ar dukterinės bendrovės vadovu ar valdybos nariu, ar akcininku, kuriam priklausančios akcijos suteikia ne mažiau kaip 1/5 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime;“.

3. Dėl Įstatymo projekto 3 str.

Reikalinga papildyti Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 3–5 dalis **ir šio Įstatymo 2 straipsnį**, įsigalioja 2022 m. lapkričio 1 d.“. Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalimi, nurodytos įsigaliojimo datos netaikomos, kai nustatomas palankesnis teisinis reguliavimas. Šiuo atveju būtina pažymėti, kad šiuo Įstatymo projektu yra sprendžiamas šiuo metu įtvirtintas bendrovių bei jos patronuojamųjų įmonių valdysenos ir praktinių reikalavimų įgyvendinimo apsunkinimas, todėl Įstatymo projekto 2 straipsnio nuostatos turi įsigalioti nedelsiant.

Grupės teisės vadovė

Adelė Gurevičienė

Kontaktams: Adelė Gurevičienė, tel. Nr. 8 614 40 365, El. p. adele.gureviciene@ignitis.lt

KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJA

Lietuvos savivaldybių asociacijai

Nr. .

I 2022-03-15

Nr. 3-1037

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Reaguodami į Klaipėdos miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) administracijoje gautą Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2022-03-15 raštą Nr. 3-1037 „Dėl įstatymų projektų derinimo“, žemiau teikiame pastebėjimus dėl valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – įst. projektas):

(i) Įst. projekto 23 straipsnio 1 dalimi siekiama įtvirtinti, kad savivaldybių, kaip savivaldybės įmonių, akcinių bendrovių, uždarytųjų akcinių bendrovių, viešųjų įstaigų ir kitos teisinės formos juridinių asmenų dalyvio, turtines ir neturtines teises ir pareigas įgyvendina savivaldybių administracijų direktoriai, atitinkamai 23 straipsnio 2² dalimi siūloma jiems priskirti veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių rekomendacijų nustatymą, o 23 straipsnio 3 dalimi siūloma jiems priskirti visas su juridinių asmenų valdymu susijusių funkcijų atlikimą.

Pažymėdami, kad teisės aktai, valstybės kontrolės valstybinio audito ataskaitos ir kt., kuriose nustatyti įpareigojimai ar rekomendacijos Savivaldybėms parengti įvairias tvarkas, gaires, susijusias su savivaldybių, kaip juridinių asmenų dalyvio, turtinių ir neturtinių teisių ir pareigų įgyvendinimu taip pat konkrečiai neįvardina už tai atsakingo subjekto, ir atsižvelgiant į aukščiau paminėto įst. projekto siūlomus 23 straipsnio 1, 2² ir 3 dalies pakeitimus, atitinkamai *siūlytume įtvirtinti, kad Savivaldybių administracijų direktoriai atsakingi už visų tvarkų, gairių, susijusių su savivaldybių, kaip juridinių asmenų dalyvio, turtinių ir neturtinių teisių ir pareigų įgyvendinimu, nustatymą.*

(ii) Įst. projekto 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punktu siekiama įtvirtinti, kad kandidatas į kolegialaus organo nepriklausomus narius turi atitikti šį nepriklausomumo reikalavimą - ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, <...> kolegialaus organo nariu <...>.

Pažymime, kad ši nuostata nesudaro galimybių užtikrinti kolegialaus organo veiklos tęstinumo. Pasibaigus kolegialaus organo kadencijai iš esmės naujai suformuotas kolegialus organas, kai reikšminga dalis šio organo narių pasikeičia gali sutrikdyti jo darbą, nes naujai sudarytam organui reikia papildomo laiko įsigilinti į įmonės veiklą bei perimti buvusio organo darbus. Todėl, siekiant kolegialaus organo veiklos tęstinumo, efektyvaus ir produktyvaus darbo užtikrinimo, *siūlytume šio įst. projekto 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punkto reikalavimo kolegialaus organo nariui netaikyti.*

Savivaldybės administracijos direktorius

Gintaras Neniškis

Alina Mikalauskė, tel. (8 46) 39 60 41, el. p. alina.mikalauske@klaipeda.lt

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01143 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
El. p. kanc@eimin.lt

2022-04-01 Nr. SD-
Į 2022-03-15 Nr. 3-1037

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO (TAIS 22-3497)

Lietuvos savivaldybių asociacija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 231 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir pažymi, kad savivaldybės esminių pastabų ir pasiūlymų šioms projektams neturi.

Direktorė

Roma Žakaitienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

2022-04- Nr. 4-01-
Į 2022-03-15 Nr. (4.5-82E)3-1037

E. pristatymo informacinė sistema

DĖL TEISĖS AKTO PROJEKTŲ DERINIMO (TAIS NR. 22-3496 IR NR. 22-3497)

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai (toliau – Specialiųjų tyrimų tarnyba) derinimui atsiųsti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo¹ (TAIS Nr. 22-3496) ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektai² (TAIS Nr. 22-3497).

Dėl Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau šiame skirsnyje – Projektas) teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Projekto 1 straipsniu siūloma pakeisti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Turto įstatymas) 23 straipsnio 1 dalį ir nustatyti, kad „Valstybės, kaip valstybės įmonių, akcinių bendrovių, uždaryjū akcinių bendrovių, viešųjų įstaigų ir kitos teisinės formos juridinių asmenų dalyvio, turtines ir neturtines teises ir pareigas įgyvendina Vyriausybės įgaliotos institucijos Vyriausybės nustatyta tvarka. Savivaldybių, kaip savivaldybės įmonių, akcinių bendrovių, uždaryjū akcinių bendrovių, viešųjų įstaigų ir kitos teisinės formos juridinių asmenų dalyvių, turtines ir neturtines teises ir pareigas įgyvendina savivaldybių administracijų direktoriai, vadovaudamiesi Vyriausybės nustatyta tvarka ir rekomendacijomis“.

¹ Prieiga internetu: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/39894b83a42f11ecaf79c2120caf5094?positionInSearchResults=1&searchModelUUID=4f2dbac2-0fec-4721-b604-748472dc820a>;

² Prieiga internetu <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/efdf26c0a42f11ecaf79c2120caf5094?jfwid=-f3xm4gei6>.

Kaip nurodoma Projekto aiškinamajame rašte, siūlomomis nuostatomis, numatančiomis, kad savivaldybės įmonių ir kitų teisinių formų juridinių asmenų dalyvių turtines ir neturtines teises ir pareigas įgyvendina savivaldybių administracijų direktoriai, siekiama aiškiai įvardinti, kuri savivaldybės vykdomoji institucija tokias teises įgyvendina.

Specialiųjų tyrimų tarnyba atkreipia dėmesį, kad pagal galiojančio Turto įstatymo 23 straipsnio 1 dalies nuostatas, savivaldybių, kaip juridinių asmenų dalyvio, turtines ir neturtines teises ir pareigas įgyvendina savivaldybių vykdomosios institucijos. Pagal Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo (toliau – Vietos savivaldos įstatymas) 3 straipsnio 3 dalies 2 punkto ir 29 straipsnio nuostatas savivaldybės vykdomosios institucijos yra savivaldybės administracijos direktorius ir jo pavaduotojai. Taigi, pagal minėtą įstatymą savivaldybės vykdomųjų institucijų daugetas įmanomas tik tuo atveju, jeigu savivaldybėje steigama (steigiamos) savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo (pavaduotojų) pareigybės.

Atsižvelgiant į išdėstytą (kadangi Projekto aiškinamajame rašte siekiama išspręsti problematika plačiau nepaaiškinama) galima daryti išvadą, kad minėtais siūlymais Projekto rengėjai siekia nustatyti teisinį reglamentavimą, pagal kurį savivaldybės, kaip juridinių asmenų dalyvio, turtines ir neturtines teises ir pareigas įgyvendinti galėtų tik savivaldybių administracijų direktoriai, o ne jų pavaduotojai.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, minėti Projekto siūlymai svarstyti šiuo aspektu:

Vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 8 dalis (1 – 17 punktai) nustato savivaldybės administracijos direktoriaus funkcijas, o minėto straipsnio 8 dalies 7 punktas nustato, kad savivaldybės administracijos direktorius koordinuoja ir kontroliuoja viešąsias paslaugas teikiančių subjektų darbą, įgyvendina juridinio asmens dalyvio turtines ir neturtines teises bei pareigas ir atlieka kitas pagal įstatymus ir savivaldybės tarybos sprendimus jam priskirtas savivaldybės juridinių asmenų valdymo funkcijas. Pagal Vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 7 dalies nuostatas savivaldybės administracijos direktorius jam įstatymų nustatytus ir savivaldybės tarybos perduotus įgaliojimus (išskyrus 29 straipsnio 8 dalies 4 ir 5 punktuose nustatytus įgaliojimus), turi teisę, kiek ji neapribota savivaldybės tarybos sprendimu, pavesti vykdyti savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojui (pavaduotojams).

Taigi, manytume, kad Projekto priėmimo atveju susidarytų įstatyminių nuostatų kolizija ir teisinis neaiškumas dėl jų taikymo, nes pagal Turto įstatymą savivaldybės, kaip juridinių asmenų dalyvio, turtines ir neturtines teises ir pareigas įgyvendinti galėtų tik savivaldybių administracijų direktoriai, tačiau pagal kitą (t. y. Vietos savivaldos įstatymą) tokios funkcijos galėtų būti pavedamos ir savivaldybių administracijų direktorių pavaduotojui.

Siekiant išvengti įstatyminių nuostatų kolizijos, siūlytume apsvarstyti ir Vietos savivaldos įstatymo 29 straipsnio 7 dalies nuostatų (esant poreikiui ir 8 dalies 7 punkto nuostatų) suderinimo su Projektu siūlomomis nuostatomis tikslingumą.

2. Pagal Projektu siūlomas nuostatas savivaldybių, kaip juridinių asmenų dalyvių, turtines ir neturtines teises ir pareigas savivaldybių administracijų direktoriai įgyvendintų vadovaudamiesi Vyriausybės nustatyta tvarka ir rekomendacijomis.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, privalomojo pobūdžio teisinį reglamentavimą nustatantį teisės aktą (jeigu Projekte minimos rekomendacijos tokį nustatytų) turėtų būti vengiama įvardinti „rekomendacijomis“, kadangi tokia sąvoka suponuoja nuomonę apie teisės akto nuostatų neprivalomumą. Dėl minėtos priežasties, siekiant išvengti savivaldybės administracijų direktorių diskrecijos (pavyzdžiui, kada Vyriausybės rekomendacijų nuostatos bus interpretuojamos subjektyviai (savo nuožiūra)), siūlytume apsvarstyti minėtų Projekto nuostatų tobulinimo tikslingumą Vyriausybės priimamą teisės aktą įvardinant kitaip (pavyzdžiui: nekonkretizuoti kad „<...> vadovaudamiesi <...> ir rekomendacijomis“, o nurodant, kad „<...> vadovaudamiesi Vyriausybės nustatyta tvarka ir kitais teisės aktais“.

3. Projekto 1 straipsnio 3 dalimi siūloma Turto įstatymo 23 straipsnį papildyti 22 dalimi ir nustatyti, kad „Valstybės valdomos įmonės, savivaldybės valdomos įmonės ir jų dukterinės bendrovės turi užtikrinti veiklos skaidrumą. Valstybės valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių veiklos skaidrumo užtikrinimo gaires nustato Vyriausybė. Savivaldybių valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių veiklos skaidrumo užtikrinimo gaires, vadovaudamiesi Vyriausybės rekomendacijomis, nustato savivaldybių administracijų direktoriai.“

Atkreipiamė dėmesį, kad pagal minėtas Projekto nuostatomis savivaldybės valdomoms įmonėms ir jų dukterinėms bendrovėms nustatoma pareiga užtikrinti jų veiklos skaidrumą. Tai būtų įgyvendinama vadovaujantis savivaldybių administracijų direktorių nustatytais skaidrumo užtikrinimo gairėmis, kurios būtų priimtose atsižvelgiant į Vyriausybės rekomendacijas.

Atsižvelgdami į aukščiau išdėstytą 2 pastaboje išdėstytus argumentus siūlytume nevartoti formuluotės „rekomendacijos“, kadangi, mūsų nuomone, Vyriausybės rekomendacijos nustatytų privalomai taikytino teisinio reglamentavimo alternatyvas, iš kurių konkrečias įgyvendinamąsias nuostatas parinktų ir savo priimamu teisės aktu patvirtintų savivaldybės administracijos direktorius.

4. Projekto 2 straipsnio 4 dalimi siūlomi Turto įstatymo 23¹ straipsnio 7 dalies 7 punkto pakeitimai, kad „Kandidatas į kolegialaus organo nepriklausomus narius turi atitikti šiuos nepriklausomumo reikalavimus: 7) nebūti daugiau negu trijų valstybės ar savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų narys.“

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, minėtos nuostatos gali būti suvokiamos dviprasmiškai, pavyzdžiui: arba suvokiamos, kad kandidatas neturi būti daugiau negu 3 valstybės ir daugiau negu 3 savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų narys (t. y. iš esmės gali būti 6 (proporcingai) valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų narys; arba suvokiamos, kad numatomas kriterijus yra maksimalus valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių kolegialių organų skaičius, kurių narys gali būti kandidatas (pavyzdžiui, kandidatas būdamas 2 valstybės valdomų įmonių kolegialių organų nariu gali būti tik 1 savivaldybių valdomos įmonės kolegialaus organo narys).

Atsižvelgdami į išdėstytą ir siekdami teisinio aiškumo, siūlytume minėtas Projekto nuostatas tikslinti.

Dėl Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau šiame skirsnyje – Projektas) teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

5. Projektu teikiamais siūlymais dėl Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo (toliau – Įmonių įstatymas) 4 straipsnio 2 ir 3 dalies, 17 straipsnio 2 dalies ir 20 straipsnio 2 dalies nuostatų numatoma galiojančiame įstatyme vartojamą sąvoką „savivaldybės vykdomoji instituciją“ pakeisti į sąvoką „savivaldybės administracijos direktorius“.

Specialiųjų tyrimų tarnybos nuomone, minėtiems Projekto siūlymais yra aktualios pastabos ir pasiūlymai, išdėstyti dėl Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projekto.

Direktorius pavaduotoja

Rūta Kaziliūnaitė

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir
inovacijų ministerijai

2022-03- Nr.
Į 2022-03-15 Nr. (4.5-82E)3-1037

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija pagal kompetenciją išnagrinėjo Jūsų pateiktus derinti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau kartu – Įstatymų projektai) ir informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų dėl Įstatymų projektų neturi.

Ministerijos kancleris

Ramūnas Dilba

J. Laskauskienė, tel. (8 5) 239 3852, el. p. janina.laskauskiene@sumin.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija 188620589, Gedimino pr. 17, 01505 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-03-31 Nr. 2-1510
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Ramūnas Dilba, Ministerijos kancleris, Vadovybė
Sertifikatas išduotas	RAMŪNAS DILBA, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-03-30 17:11:41 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-03-30 17:12:29 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-01-08 08:54:46 – 2024-01-08 08:54:46
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, į.k. 188620589 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 11:01:47 iki 2024-12-19 11:01:47
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.59
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2022-03-31 07:37:00)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2022-03-31 07:37:00 Dokumentų valdymo sistema Avilys

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2022-03- Nr.
Į 2021-03-15 Nr. 3-1037

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO NR. VIII-729 23 IR 23¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. I-722 4, 10, 17 IR 20 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo išvadai gauti pateiktus [Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – Projektas) ir [Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą](#) (toliau – VSIĮ projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai). Pagal kompetenciją įvertinę Įstatymų projektus teikiame pastabas ir pasiūlymus:

1. Teikime ir aiškinamajame rašte nurodoma, kad Projektu siūloma keisti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – VSTVNDJĮ) 23 str. 1 d., nes „VSI įstatyme nustatyta, kad savivaldybės įmonės savininko teisės ir pareigos savivaldybė įgyvendina per savivaldybės vykdomąją instituciją, bet ji neišvardinta“. Dėl šios priežasties siūloma keisti ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo nuostatas. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 29 str. 1 d. nustatyta, kad „Savivaldybės vykdomoji institucija (vykdomosios institucijos) – savivaldybės administracijos direktorius, savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas (pavaduotojai) <...>, turintys viešojo administravimo teises ir pareigas.“ Atsižvelgiant į tai, kad savivaldybės vykdomosios institucijos Vietos savivaldos įstatyme yra aiškiai įvardintos, *nėra poreikio* Projektu keisti VSTVNDJĮ 23 str. 1 d., 23 str. 3 d. 23 str. 4 d. ir atitinkamų VSIĮ projekto nuostatų.

2. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Vietos savivaldos įstatymo 4 str. 2 p. vietos savivalda grindžiama savivaldybių savarankiškumo ir veiklos laisvės principais. O pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 str. 3 ir 4 p. savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto valdymas, naudojimas ir disponavimas juo bei savivaldybės įmonių ir kitų savivaldybės juridinių asmenų steigimas laikytini savarankiškosiomis savivaldybių funkcijomis. Siūlytina Projekto teikime pagrįsti Projektu keičiamos 23 str. 2 d. atitiktį nurodytiems savivaldos savarankiškumo ir veiklos laisvės principams, jei Vyriausybė savo teisės aktais galėtų nustatyti privalomus reikalavimus savivaldybės valdomoms įmonėms.

3. Manytina, kad galiojanti VSTVNDJĮ 23 str. 2 d. formulotė „kurios <...> Vyriausybės priimtų teisės aktų nuostatos *taikomos be išimčių (įprastai) arba pagal taisyklę*

„laikykis arba paaiškink“ yra aiškesnė nei siūlomas pakeitimas „kurios <...> Vyriausybės priimtų teisės aktų nuostatos *taikomos arba taikomos* pagal taisyklę „laikykis arba paaiškink“ yra aiškesnė nei siūlomas pakeitimas.

4. Siūlytina įvertinti tikslingumą papildyti VSĮ projektu keičiamą 10 str. 2 d. 1 p. taip pat ir reikalavimu atitikti nepriklausomumo reikalavimus, įtvirtintus VSTVNDJĮ 23¹ str. 7 d.

5. Atsižvelgiant į tai, kad pagal VSĮ projekte dėstomą 10 str. 2 d. valdybos nariams (valstybės tarnautojams, darbuotojų atstovams, kitiems fiziniams asmenims) bus taikomi skirtingi reikalavimai, VSĮ projekte dėstomą 10 str. 11 d. siūlytina formuluoti taip: „Paaiškėjus, kad valdybos narys neatitinka *jam keliamų* bendrųjų, specialiųjų ir (ar) nepriklausomumo reikalavimų, jis turi būti atšauktas iš valdybos.“

Teisingumo ministrė

Evelina Dobrovolska

Lietuvos Respublikos Ekonomikos ir inovacijų
ministerija
El. p. kanc@eimin.lt

2022-03-

į 2022-03-15

Nr. (14.4 Mr)-SK4-

Nr. 3-1037

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, vykdydama Ministro Pirmininko pavedimą Nr. 3551624 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 11 d. posėdžio protokolas Nr. 53, 18 kl. 3 p.) ir atsižvelgdama į išryškėjusias praktinio taikymo problemas, parengė ir teikė išvadoms gauti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VSTVND įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą.

Valstybės įmonė Turto bankas (toliau – Turto bankas) vykdydama jai patikėjimo teise teisės aktų nustatyta tvarka perduotų valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių akcijų privatizavimą, be kita ko, atstovauja Vyriausybės nustatyta tvarka valstybės interesams valdydama, naudodama jai patikėjimo teise perduotas valstybei ar savivaldybėms nuosavybės teise priklausančias akcijas ir jomis disponuodama (Lietuvos Respublikos centralizuotai valdomo valstybės turto valdytojo įstatymo 4 straipsnio 3 dalies 1 punktą), todėl pagal kompetenciją teikia siūlymą įvertinti galimybę patikslinti VSTVND įstatymo 23¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą.

Šiuo metu VSTVND įstatymo 23¹ straipsnio 1 dalyje imperatyviai nustatyta, kokie asmenys turi būti valstybės ir savivaldybių valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamame kolegialame priežiūros ar valdymo organe:

- bent vienas valstybės tarnautojas, atitinkantis šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus (VSTVND įstatymo 23¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą);
- fiziniai asmenys (ne mažiau kaip 1/2 valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės įstatuose nurodyto kolegialaus organo narių skaičiaus), atitinkantys šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse nurodytus bendruosius, specialiuosius ir nepriklausomumo reikalavimus (toliau – kolegialaus organo nepriklausomi nariai) (VSTVND įstatymo 23¹ straipsnio 1 dalies 2 punktą).

Turto bankas, kurio darbuotojų darbo santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas, bet ne Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas, galimybės užtikrinti, kad valstybės valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamame kolegialiaje priežiūros ar valdymo organe būtų bent vienas valstybės tarnautojas, atitinkantis šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, neturi.

Siekiant, kad valstybės valdomos įmonės kolegialiaje organe būtų paskirtas bent vienas šios įmonės akcijų valdytojo atstovas, prašome įvertinti galimybę tikslinti 23¹ straipsnio 1 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1. Valstybės ir savivaldybių valdomos bendrovės visuotinio akcininkų susirinkimo renkamame kolegialiaje priežiūros ar valdymo organe turi būti:

1) bent vienas **valstybės valdomos įmonės valdytojo darbuotojas ar** valstybės tarnautojas, atitinkantis šio straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytus bendruosius ir specialiuosius reikalavimus;“.

Generalinis direktorius

Mindaugas Sinkevičius

Algirdas Nenartavičius, tel. 8-61635591 algirdas.nenartavicius@turtas.lt

VŠĮ VALDymo KOORDINAVIMO CENTRAS

Viešoji įstaiga, registracijos adresas: Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius,
adresas korespondencijai: Gedimino pr. 20, LT-01103, Vilnius, tel. 8 620 73 679, el. p.
info@governance.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 110068011

LR Ekonomikos ir inovacijų
ministerija

2022-03-29, Nr. S-

PASIŪLYMAI ĮSTATYMO PROJEKTUI

VŠĮ Valdymo koordinavimo centras gavo Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VSTVND įstatymo projektas), tad teikiame savo pastabas minėtam įstatymo projektui.

Siūlomo keisti VSTVND įstatymo 4 dalyje siekiama koreguoti kandidatų į kolegialaus organo nepriklausomus narius nepriklausomumo reikalavimus. T. y. siūloma VSTND įstatymo 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punktą išdėstyti taip: 2) *ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės ar susijusio juridinio asmens vadovu, kolegialaus organo nariu (pabraukta VKC), darbuotoju ar akcininku.*

Manome, jog į kandidato į nepriklausomus kolegialaus organo narius nepriklausomumo reikalavimus įtraukus reikalavimą ne mažiau nei metus nebūti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės ar susijusio juridinio asmens kolegialaus organo nariu, užkerta kelią buvusiems nepriklausomiems kolegialų organų nariams dalyvauti atrankoje ir būti paskirtiems antrai kadencijai tame pačiame kolegialiaame organe, kas neatitinka gerosios valdysenos praktikų bei neužtikrina kolegialaus organo veiklos tęstinumo, be to neatitinka LR akcinių bendrovių įstatymo (toliau – ABĮ) nuostatų, kadangi tiek LR ABĮ 31 str. 4 dalyje nurodoma, jog „<....> Stebėtojų tarybos nario kadencijų skaičius neribojamas.“, tiek LR ABĮ 33 str. 6 dalyje nurodoma, jog „<....> Valdybos nario kadencijų skaičius neribojamas. <....>“.

Atsižvelgiant į išdėstytą siūlome koreguoti VSTVND įstatymo projekto 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punkto formuluotę ir išdėstyti ją taip: **2) ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės ar susijusio juridinio asmens vadovu, kolegialaus organo nariu, darbuotoju ar akcininku.**

Taip pat keičiamo VSTVND projekto 4 dalyje siūloma VSTND įstatymo 23¹ straipsnio 7 dalies 4 punktą keisti taip: ~~54) turi neturėti reikšmingų verslo ryšių su ta bendrove, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterine arba patronuojančia bendrove ar su susijusiu juridiniu asmeniu nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokių ryšių juridinio asmens dalyvis ar vadovas. Turinčiu reikšmingų verslo ryšių laikomas fizinis ar juridinis asmuo, kurio pajamos iš įmonės, jos dalyvio ar susijusio juridinio asmens per paskutinius 12 mėnesių yra didesnės negu 1 000 eurų, išskyrus darbo užmokestį ar atlygį už kolegialaus organo ar komiteto nario pareigas neturėti verslo ryšių su bendrove, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterine arba patronuojančia bendrove ar su~~

susijusiu juridiniu asmeniu nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokių ryšių juridinio asmens dalyvis, kolegialaus organo narys ar vadovas. Turinčiu verslo ryšių laikomas fizinis asmuo ar juridinis asmuo, kuris yra prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas), kuris gauna pajamų iš bendrovės ar šiame punkte nurodytų juridinių asmenų.

Manome, jog siūlomas reglamentavimas įneš neapibrėžtumo bei painiavos sprendžiant ar kandidatas į nepriklausomus kolegialaus organo narius atitinka nepriklausomumo kriterijus bei itin reikšmingai apribos galimybes atrinkti profesionalius ir tinkamus bei turinčius reikiamos patirties versle kandidatus, kadangi:

1. Atsisakoma kandidato ryšių reikšmingumo kriterijaus. Tokiu atveju net ir visiškai nereikšmingas esamas ar buvęs ryšys (tarkim paslaugų teikimas dukterinei bendrovei už 100 eurų) eliminuoja galimybę tokio paslaugas teikusio subjekto akcininkui, vadovui ar kolegialaus organo nariui dalyvauti atrankoje į nepriklausomo kolegialaus organo nario vietą.
2. Siūloma nustatyti, jog kandidatas neatitinka nepriklausomumo kriterijaus, jei jis gauna pajamų iš bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės ar iš su susijusio juridinio asmens. Manome, jog tokia formuluotė itin reikšmingai apribos galimybes atrinkti aktyvius, profesionalius bei turinčius reikiamos patirties versle kandidatus, kadangi kai kurios VVI yra kotiruojamos biržoje, o nemaža dalis aktyvių ir verslių žmonių Lietuvoje yra įsigiję tam tikrą VVI akcijų kiekį, kuris gali nebūti reikšmingas įmonės kontrolės plotmėje, bet užtenka tokiam akcijų turinčiam asmeniui gauti dividendų (kas yra pajamos LR Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo prasme) ir jam bus užkirstas kelias kandidatuoti į nepriklausomo kolegialaus organo nario vietą.
3. Atsisakoma išlygos, jog 4 punkte siekiama įtvirtinti sąlyga dėl pajamų gavimo kaip kandidato „priklausomumo“ kriterijaus, netaikoma kandidato gautam atlygiui už kolegialaus organo ar komiteto nario pareigas. Ši formuluotė tiesiogiai užkerta kelią buvusiems nepriklausomiems kolegialaus organo ar komiteto nariams kandidatuoti atrankoje antrai kadencijai, kas neatitinka tiek esamo teisinio reglamentavimo tiek ir gerosios valdysenos praktikos, apie ką detaliau paminėta aukščiau prie VSTVND įstatymo projekto 23¹ straipsnio 7 dalies 2 punkto korekcijos motyvų.

Atsižvelgiant į išdėstytą siūlome koreguoti VSTVND įstatymo projekto 23¹ straipsnio 7 dalies 4 punkto formuluotę ir išdėstyti ją taip: **4) neturėti reikšmingų verslo ryšių su bendrove, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterine arba patronuojančia bendrove ar su susijusiu juridiniu asmeniu nei tiesiogiai, nei kaip turinčio tokių ryšių juridinio asmens dalyvis, kolegialaus organo narys ar vadovas. Turinčiu reikšmingų verslo ryšių laikomas fizinis asmuo ar juridinis asmuo, kuris yra prekių tiekėjas arba paslaugų teikėjas (įskaitant finansines, teisines, patariamąsias ir konsultacines paslaugas) ir jo suteiktų paslaugų vertė per praėjusius finansinius metus yra didesnė nei 1000 eurų, taip pat fizinis asmuo kuris gauna pajamų iš bendrovės ar šiame punkte nurodytų juridinių asmenų, išskyrus atlygį už kolegialaus organo ar komiteto nario pareigas.**

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

Nr.
Į 2022-03-15 Nr. 3-1037

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JUO ĮSTATYMO NR. VIII-729 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBĖS ĮMONIŲ ĮSTATYMO NR. I-722 PAKEITIMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, atsakydama į Jūsų 2022 m. kovo 15 d. raštą Nr. 3-1037 „Dėl įstatymų projektų derinimo“, teikia šias pastabas pateiktiems derinti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 (toliau – VSTVND įstatymas) 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektui ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 (toliau – VSĮ įstatymas) 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui (toliau kartu – įstatymų projektai):

1. Siūlome papildyti VSTVND įstatymo projektu keičiamo VSTVND įstatymo 23 straipsnio naująją 2² dalį prieš žodį „rekomendacijomis“ įterpian žodį „patvirtintomis“, kadangi pagal siūlomą įstatymo formuluotę būtų įtvirtinta, kad savivaldybių valdomų įmonių ir jų dukterinių bendrovių veiklos skaidrumo užtikrinimo gaires, vadovaudamiesi Vyriausybės rekomendacijomis, nustato savivaldybių administracijų direktoriai, tačiau įstatyme *nebūtų nustatyta* pareiga Vyriausybei atitinkamas rekomendacijas patvirtinti.

2. VSTVND įstatymo projektu keičiamo VSTVND įstatymo 23¹ straipsnio 5 dalies 6 punkte numatyta, kad kandidatas į kolegialaus organo narius *turi nevykdyti tokios veiklos ir neatlikti tokių funkcijų, kurios yra susijusios su tos ūkio sektoriaus šakos, kurioje veikia įmonė, į kurios kolegialų organą kandidatuoja, politikos formavimu.*

Siekdami teisinio aiškumo, kad ateityje būtų išvengta problemų, susijusių šios nuostatos aiškinimu ir taikymu, siūlytume patikslinti 6 punktą, sukonkretinant, kokie ir kokias funkcijas atliekantys asmenys šiame punkte turimi omenyje.

Remiantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo 29 straipsnio 1 dalimi, pažymėtina, kad valstybės politiką ministrams pavestose valdymo srityse formuoja¹ ministerijos. Todėl 6 punkte galėtų būti nurodyta, kad kandidatas į kolegialius organus negali būti ministerijoje einantis pareigas

¹ Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 priede valstybės politikos formavimas apibūdinamas kaip valstybės institucijų ir įstaigų veikla, apimanti tiesioginį Seimo ir Vyriausybės sprendimų projektų (įstatymų projektų, Seimo nutarimų projektų, Vyriausybės nutarimų projektų), nustatančių valstybinio administravimo subjektus ir jų struktūras, viešojo administravimo procesus, reglamentuojančių visuomeninius santykius atskirose valdymo srityse, rengimą ir teikimą Seimui ar Vyriausybei.

karjeros valstybės tarnautojas, kuriam pavestos su valstybės politikos formavimu toje ūkio sektoriaus šakoje, kurioje veikia įmonė, į kurios kolegialų organą kandidatuoja, susijusios funkcijos ar pan.

2. Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodoma, kad įstatymų projektais siekiama *inter alia* „papildyti VSTVND įstatymo 23¹ straipsnio 5 dalį trimis naujais bendraisiais reikalavimais kandidatams į valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės kolegialių organų narius, kurie šiuo metu yra įtvirtinti <...> Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. birželio 17 d. nutarimu Nr. 631 „Dėl Kandidatų į valstybės ar savivaldybės įmonės, valstybės ar savivaldybės valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės kolegialų priežiūros ar valdymo organą atrankos aprašo patvirtinimo““. Pabrėžtina, kad būtent įstatymas yra aukštesnės teisinės galios teisės aktas nei Vyriausybės nutarimas (juo patvirtintas aprašas), todėl būtent Vyriausybės nutarimai turėtų būti tikslinami (pvz. pildomi) atsižvelgiant į įstatymo nuostatas, o ne atvirkščiai.

Atsižvelgiant į tai siūlome tikslinti projektų aiškinamojo rašto formuluotę.

Viceministrė

Sigita Ščajevienė

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai 2022- Nr. _____
I 2022-03-15 Nr. 3-1037

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Išnagrinėję pateiktus derinti Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo Nr. VIII-729 23 ir 23¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VSTVND įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo Nr. I-722 4, 10, 17 ir 20 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą (toliau – VSI įstatymo projektas) teikiame pastabas ir pasiūlymus.

Dėl VSI įstatymo projekto pastabų ir pasiūlymų neturime.

1. VSTVND įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalyje keičiama 23¹ straipsnio 3 dalis, kurioje numatyta, kad valstybės ir savivaldybių valdomos bendrovės ar jos dukterinės bendrovės (toliau – bendrovės) visuotinio akcininkų susirinkimo renkamame kolegialiaame priežiūros ar valdymo organe gali būti ir kitų, negu 23¹ straipsnio 1 ir 4 dalyse nurodytų, atranką inicijuojančio subjekto pasirinktų asmenų, kurie yra bendrovės darbuotojai ar vadovai, ir kuriems numatomi reikalavimai, kuriuos turi atitikti, tačiau bendrovėse gali būti ir kitų asmenų, kurių atrankos ir reikalavimų užtikrinimui negali daryti įtakos valstybės ar savivaldybės institucija, valdanti bendrovių akcijas. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo (toliau – ABI) 31 straipsnio 3 dalyje ir 33 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad renkant kolegialių organų narius (stebėtojų tarybos ir valdybos narius), kiekvienas akcininkas turi tokį balsų skaičių, kuris lygus balsų skaičiaus, kurį suteikia jam priklausančios akcijos, ir renkamų kolegialaus organo narių skaičiaus sandaugai. Šiuos balsus akcininkas skirsto savo nuožiūra – už vieną ar kelis kandidatus. Taigi ABI numato specialią bendrovės kolegialaus organo narių rinkimo visuotiniame akcininkų susirinkime ir akcininkų balsų skaičiavimo už atskirus kandidatus į kolegialių organų narius tvarką, kuria siekiama užtikrinti galimybę bendrovės smulkiesiems akcininkams išrinkti savo deleguotus kandidatus į bendrovės

kolegialius organus. Įstatymų leidėjo tikslą – užtikrinti galimybę smulkiesiems bendrovės akcininkams dalyvauti bendrovės valdyme, taip pat patvirtina ir ABĮ 31 straipsnio 13 dalyje ir 33 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, kad jeigu kolegialaus organo narys atšaukiamas, atsistatydina ar dėl kitų priežasčių nustoja eiti pareigas ir akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, pavienių kolegialaus organo narių rinkimui prieštarauja, kolegialus organas netenka įgaliojimų ir turi būti renkamas visas kolegialus organas. Taip pat, vadovaujantis ABĮ 25 straipsnio 3 ir 4 dalimis, akcininkai, turintys ne mažiau kaip 1/20 balsų, turi teisę siūlyti papildomus akcininkų susirinkimo darbotvarkės klausimus, be to, bet kuriuo metu iki visuotinio akcininkų susirinkimo ar susirinkimo metu gali raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis siūlyti naujus sprendimų projektus į susirinkimo darbotvarkę įtrauktais klausimais, papildomus kandidatus į bendrovės organų narius. Atsižvelgdami į tai kas išdėstyta, siūlome VSTVND įstatymo projekto iniciatoriams įvertinti pateiktus pastebėjimus ir teisinio reguliavimo keitimo poreikį, dėl atitikties reikalavimams užtikrinimo valstybės valdomos bendrovės kolegialių organų nariams, kai valstybės ar savivaldybės institucija, valdanti bendrovės akcijas, nėra atranką inicijuojantis subjektas ir negali daryti įtakos tokių asmenų parinkimui į bendrovės kolegialų organą.

2. VSTVND įstatymo projekto 2 straipsnio 5 dalyje keičiama 23¹ straipsnio 7 dalis ir jos 2 punkte numatytas reikalavimas nepriklausomam kolegialaus organo nariui „ne mažiau kaip metus nebūti bendrovės, į kurios kolegialų organą pretenduoja, jos dukterinės arba patronuojančios bendrovės ar susijusio juridinio asmens vadovu, kolegialaus organo nariu, darbuotoju ar akcininku;“. Atkreipiame dėmesį, kad įtvirtinus tokį reikalavimą, valstybės valdomos įmonės nepriklausomam kolegialaus organo nariui bus užkertamas kelias antrą kadenciją būti išrinktu į valstybės valdomos įmonės kolegialų organą, kaip nepriklausomam nariui. Tokia nuostata nesutampa su šiuo metu formuojamu ir VšĮ Valdymo ir koordinavimo centro rekomenduojamu gerosios valdysenos praktikos taikymu, kai gerai dirbantį valstybės valdomos įmonės kolegialaus organo narį siūloma kalbinti dalyvauti atrankoje į naujos kadencijos valstybės valdomos įmonės kolegialų organą, kad šis turėdamas įdirbį valstybės valdomos įmonės kolegialiaame organe, susipažinęs su įmonės aktualijomis užtikrintų kolegialaus organo darbo tęstinumą bei lengvesnį naujų narių įsitraukimą.

Ministerijos kancleris

Valdas Aleknavičius